

İNTERNET BAĞIMLILIĞI, YAŞAM DOYUMU VE BAZI DEMOGRAFİK DEĞİŞKENLER ARASINDAKİ İLİŞKİLER*

Geliş Tarihi: 24.09.2018

Prof. Dr. Mustafa TAŞLIYAN¹

Kabul Tarihi: 04.10.2018

Dr. Öğr. Üyesi Bengü HIRLAK²

Makale Türü: Alan Araştırması

Bilge GÜLER³

Enise GÜNDOĞDU⁴

Özet

Bu araştırmada, internet bağımlılığının yaşam doyumu ve bazı demografik özelliklerle olan olası ilişkisinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla, bir devlet üniversitesinin İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nde okuyan 758 öğrenciye anket uygulanmıştır. Ankette Young (1998) tarafından geliştirilen internet bağımlılığı ölçeğine, Diener ve arkadaşları (1985) tarafından geliştirilen yaşam doyumu ölçeğine ve bazı demografik sorulara yer verilmiştir. Verilerin analizinde SPSS programı kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre; internet bağımlılığı ile yaşam doyumu düzeyi arasında anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Ayrıca internet bağımlılığı ve yaşam doyumu düzeyinin bazı demografik değişkenlere göre anlamlı farklılıklar gösterdiği de tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: İnternet Bağımlılığı, Yaşam Doyumu, Öğrenciler.

Jel Kodları: M1, M10.

THE RELATIONSHIP BETWEEN INTERNET ADDICTION, LIFE SATISFACTION AND SOME DEMOGRAPHIC VARIABLES

Abstract

In this study, it was aimed to determine the possible relationship between internet addiction and life satisfaction and some demographic characteristics. For this purpose, a questionnaire was applied to 758 students studying in the Faculty of Economics and Administrative Sciences of a public university. The questionnaire included the internet addiction scale developed by Young (1998), the life satisfaction scale developed by Diener et al. (1985) and some demographic questions. SPSS program was used for data analysis. According to the research results; there was a significant relationship between internet addiction and life satisfaction level. In addition, it was determined that internet addiction and life satisfaction level showed significant differences according to some demographic variables.

Keywords: Internet Addiction, Life Satisfaction, Students.

Jel Codes: M1, M10.

¹ Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, İİBF İşletme Bölümü, mustafatasliyan@hotmail.com, Sorumlu yazar.

² Kilis 7 Aralık Üniversitesi, İİBF İşletme Bölümü, benguhirlak@hotmail.com.tr

³ Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, SBE İşletme Anabilim Dalı, Doktora, bilgeeguler@gmail.com

⁴ Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, SBE İşletme Anabilim Dalı Doktora, enise_gun@hotmail.com

*Bu çalışma 26-28 Ekim 2017 tarihleri arasında Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesinde düzenlenen 3.Uluslararası Sosyal Bilimler Sempozyumunda sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

1. GİRİŞ

Günümüzde sürekli gelişen ve değişen bilgi teknolojileri sayesinde, artık her türlü bilgiye ulaşmak çok daha kolay hale gelmiştir. Bu durum da her geçen gün internet kullanım oranını ve sıklığını arttırmıştır. Örneğin; Worldometers'e (2017) göre, dünyada yaklaşık olarak 3,8 milyar insan internet kullanmaktadır. Ülkemizde ise, Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) 2017 verilerine göre, hane halkı internet kullanım oranı yaklaşık % 67 civarındadır. Yine TÜİK (2017) verilerine göre, 16-74 yaş grubundaki erkeklerin bilgisayar ve internet kullanım oranları %65,7 ve %75,1 iken, kadınların bilgisayar ve internet kullanım oranları %47,7 ve %58,7'dir (<http://www.tuik.gov.tr>).

İnternetin kullanım oranının ve sıklığının artması ile birlikte, son yıllarda internetin bireylere birçok açıdan fayda ve kolaylık sağlamasının yanı sıra birtakım olumsuzluklara da yol açabileceğini dile getiren araştırmalar yapılmaktadır. Bu olumsuzluklardan birisi de internet bağımlılığıdır.

Yapılan araştırmaların birçoğu, internet kullanımının zaman zaman kişinin kendi kontrolünden çıktığı ve sosyal ya da mesleki/akademik işlevsellikte bozulmaya neden olduğu varsayımıyla yapılmıştır (Beard, 2005: Akt: Bozkurt vd., 2016, s. 236). Örneğin; Selnow (1984) yaptığı araştırma sonucunda, artık bilgisayarın ve internetin çocukların arkadaşlarının yerine geçtiğini tespit etmiştir. Bu yeni arkadaşı "elektronik arkadaş" olarak adlandırmış olup, bu arkadaşlığı gerçek arkadaşlığa göre seçen çocuklarının sosyal ilişkilerinin zayıf olduğu sonucuna ulaşmıştır. Yine Suhail ve Bargees'in (2006) 200 öğrenci üzerinde yaptıkları araştırma sonucunda, internet bağımlılığı olan kişilerin gitgide yalnızlaştıklarını, bireyler arası ilişkilerde zorluk yaşadıklarını tespit etmişlerdir (Yılmaz vd., 2014, s. 135).

Bağımlılık, herhangi bir maddenin tedavi maksadı olmadan, fiziksel bir ihtiyacı gidermeden, gittikçe artan düzeylerde kullanımı olarak tanımlanabilmektedir (Şahin, 2007, s. 5). Literatürde bağımlılık, genellikle madde (kimyasal) bağımlılığı ile eş anlamlı olarak kullanılmaktadır. Bağımlılık, temelde kimyasal ve teknolojik bağımlılık olarak sınıflandırılabilir. Özellikle yaşanan teknolojik gelişmelerle beraber, teknolojinin de bağımlılık oluşturup oluşturmadığı tartışılmaya başlanmıştır (Levy, 1996; Akt: Young, 1999). Fakat kimyasal bağımlılığın aksine, internetin, toplumumuzda teknolojik bir ilerleme olarak doğrudan bir takım faydalar sunduğu da göz ardı edilmemelidir. Bu nedenle bağımlılık olup olmadığı, gerek akademisyenler gerekse klinik uzmanları tarafından tartışılmaktadır. İnterneti kullanmanın fiziksel yan etkileri kimyasal bağımlılığa göre hafif olmakla birlikte, internetin bağımlılığı kimyasal bağımlılığa benzer olarak ailevi, akademik ve mesleki bozukluğa yol açabilmektedir (Young, 1999).

Araştırmanın birinci değişkeni olan internet bağımlılığı, Young (2004) tarafından, internet kullanma arzusunun engellenememesi, internette çevrim içi olunmayan zamanın anlamını kaybetmesi, internet olmadığında aşırı sinirli ve saldırgan olunması, ailevi, çalışma ve sosyal yaşamın gitgide bozulması olarak ifade edilmektedir (Bozkurt vd., 2016, s. 236). Bir başka deyişle, internette uzun vakit harcama ve interneti kullanmayı denetleyememe olarak tanımlanmaktadır (Leung, 2004; Simkova ve Cincera, 2004; Yellowlees ve Marks, 2007; Akt: Günüş ve Kayri, 2010, s. 221).

İnternet kullanmanın bağımlılık haline gelip gelmediğinde en önemli belirti ise, kişinin internette çok fazla zaman harcayıp harcamadığıdır (Günüş ve Kayri, 2010, s. 221). Bir başka deyişle, internet kullanımının negatif etkisi veya bir bağımlılık türü olarak değerlendirilmesindeki esas sebeplerden biri de "kullanım miktarı" veya "online" olarak harcanan vaktin miktarıdır (Chou vd., 2005, s. 366-368). Yapılan araştırmalarda bağımlı

kullanıcıların daha çok internette vakit harcadıkları ve internete daha sık girdikleri belirlenmiştir (Chen vd., 2001, s. 59).

İnternet bağımlılığı teşhisinde, zamanın doğrudan bir işlevinin olmamasına rağmen, internet bağımlıları genellikle interneti aşırı derecede çevrimiçi olarak kullanmaktadırlar. Haftada 40 ile 80 saat arasında internette zaman harcamaktadırlar. İnternet bağımlıları, gece saat 02:00, 03:00 veya 04:00'a kadar internette çevrimiçi olduklarından ve işe/okula erken kalkmaları da gerektiğinden dolayı uyku düzenleri bozulmaktadır. Böyle bir uyku yoksunluğu ise, aşırı yorgunluğa, mesleki/akademik performans zayıflığına sebep olmakta ve bağışıklık sistemini zayıflatarak hastalıklara karşı bireyleri savunmasız bırakmaktadır (Young, 2004, s. 405).

Araştırmanın bir diğer değişkeni ise, mutluluğun bileşenlerinden biri olan yaşam doyumudur. Yaşam doyumunu, insan mutluluğunun bilişsel yönüyle ifade edilmesi şeklinde tanımlanmaktadır (Diener ve Lucas, 1999, s. 277). Bir başka deyişle yaşam doyumunu, kişinin ailesine, arkadaşlarına, yaşadığı çevreye ve kendi yaşamından duyduğu memnuniyet veya memnuniyetsizliğe karşı yapmış olduğu değerlendirilmiştir (Suldo ve Huebner, 2006, s. 180).

Son yıllarda yapılan araştırmalara bakıldığında, internet bağımlılığı ile yaşam doyumunu arasındaki ilişkinin belirlenmeye çalışıldığı görülmektedir. Örneğin; Wang (2006, s. 91-102) Amerika'da öğrenim gören Çinli öğrenciler üzerinde bir araştırma yapmış ve internet kullanımıyla yaşam doyumunu arasında pozitif anlamlı bir ilişki olduğunu tespit etmiş, "internet kullanımı" ve "eğlence motivasyonu"nun Çinli öğrencilerin yaşam doyumlarının pozitif ve anlamlı belirleyicisi olduğunu göstermiştir.

Gülner ve Balcı (2011, s. 199-200) ise, yabancı uyruklu öğrenciler üzerinde yaptıkları araştırma sonucunda, öğrencilerin internet kullanım motivasyonlarıyla yaşam doyumunu arasında düşük düzeyde pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğunu belirlemişlerdir. Tiryaki (2015, s. 264-265) ise, yapmış olduğu araştırmada, sosyal medya (facebook) kullanım sıklığı ile yaşam doyumunu arasında anlamlı bir ilişki olduğunu, sosyal medya kullanım sıklığı arttıkça kişilerin yaşam doyum düzeylerinde artışın da gerçekleştiğini tespit etmiştir (Akt: Balcı ve Koçak, 2017, s. 38).

Balcı ve Koçak (2017, s. 34-45) ise, sosyal medya kullanan üniversite öğrencileri üzerinde yaptıkları araştırmada, üniversite öğrencilerinin haftalık sosyal medya kullanım sıklığı arttıkça yaşam doyum düzeylerinde bir azalma olduğunu belirlemişlerdir.

Her ne kadar yapılan bazı araştırmaların sonuçları, internet kullanımı ya da bağımlılığıyla yaşam doyumunu arasında pozitif ilişki olduğunu gösterse de, zamanla bireylerin tüm zamanlarını internet başında geçirmelerinin, sosyal çevreleri (aile, arkadaş vb.) yerine sanal ortamı tercih etmelerinin, geleceklerinde daha fazla yalnızlaşmalarına ve yaşam doyumlarını olumsuz etkileyerek daha mutsuz olarak yetişmelerine sebep olabileceğinin de göz önünde tutulması gerekmektedir.

İnternet bağımlılığında en yüksek risk taşıyan kitle, interneti en yoğun kullanan üniversite öğrencileridir. Günümüzde internetin yaygın kullanılmasıyla farklı boyutlara ulaşan internet bağımlılığı, özellikle sosyal medya araçlarını en çok kullanan, internet erişim olanaklarının yüksek olduğu üniversite öğrencilerinde daha sık görülmektedir. Bu nedenle de bu araştırma üniversite öğrencileri üzerinde yürütülmüştür. Yapılan bu araştırma ile üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı ile yaşam doyumunu düzeyleri arasındaki ilişki ve bu araştırma değişkenlerinin demografik özelliklere göre farklılaşması tespit edilmeye çalışılmıştır.

2. YÖNTEM

2.1. Amaç

Sınırsız sayıdaki bilgiye kolay bir şekilde ulaşmaya olanak tanıyan ve çok amaçlı olarak kullanılan internet, günümüzün en önemli iletişim araçlarından biridir. 1990'lı yılların ortalarından bu yana internet, daha da gelişmekle birlikte kullanıcı sayısında da artış meydana gelmektedir. İnternet kullanımının hızla artması ise, internet bağımlılığı kavramını gündeme getirmiştir. Aşırı ölçüde internet kullanma isteği ve bu isteğe karşı koyamama olarak tanımlanan, internet bağımlılığı, bireyin yaşamını etkileyen önemli bir unsur haline gelmektedir. Özellikle interneti en çok kullanan yaş grubu ve kesimi olan üniversite öğrencilerinin, interneti çeşitli amaçlarla kullanması yaşam doyumlarında değişiklikler meydana getirebilmektedir.

İnternet bağımlılığıyla yaşam doyumu arasındaki ilişkiyi inceleyen az sayıda çalışmaya rastlanmıştır. Bu açıdan araştırmanın önem taşıdığı söylenebilmektedir.

Bu bağlamda bu araştırmanın amacı, internet bağımlılığı ve yaşam doyumu arasındaki ilişkiyi tespit etmekle birlikte araştırmanın değişkenleri olan internet bağımlılığı ve yaşam doyumunun katılımcıların demografik özelliklerine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemektir.

2.2. Evren ve Örneklem

Araştırma evreni, bir devlet üniversitesinin İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinde öğrenim gören öğrencileridir. 2017 yılı verilerine göre, bu öğrencilerin sayısı 3783'dür. Tüm öğrencilere ulaşmanın, zaman ve maliyet açısından güç olacağı düşünülerek, evren üzerinden örneklem alınmıştır. Örneklem sayısının belirlenebilmesi için; $n = N \cdot z^2 \cdot \sigma^2 / (N - 1) \cdot H^2 + z^2 \cdot \sigma^2$ formülünden yararlanılmıştır (Ural ve Kılıç, 2013, s. 35-45). Formülde z değeri (yüzde 95 güven aralığında) 1,96; H (örneklem hatası) değeri 0,05; σ (standart sapma) değeri 0,5; N (evren) değeri 3783 olarak alındığında, n (örneklem) değerinin 394 olduğu tespit edilmiştir. Araştırmada 803 adet anket elden dağıtılmış olup, 45 tanesi eksik/hatalı doldurulduğundan dolayı, 758 anket analiz kapsamına alınmıştır. Bu araştırma, bir devlet üniversitesinin İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinde okuyan öğrencileriyle ve anketin toplandığı dönemle (2017 yılı) sınırlıdır.

2.3. Veri Toplama Aracı ile Analiz Metodu

Araştırmada veri toplamak için anket tekniği kullanılmış olup, anket formunda araştırma değişkenlerini ölçebilmek adına literatürde yer alan geçerliliği ve güvenilirliği kanıtlanan ölçeklere yer verilmiştir. Anket formunda katılımcıların demografik özelliklerini ölçmeye ilişkin sorulara, internet bağımlılığı ve yaşam doyumunu ölçmeye yönelik ifadeler yer verilmiştir.

Anket formunda Young (1998) tarafından geliştirilen 20 ifadeden meydana gelen internet bağımlılığı ölçeğine yer verilmiştir. Ölçekte 6'lı Likert tipi dereceleme "devamlı (6), ..., hiçbir zaman (1)" kullanılmıştır. Bu derecelemelere sırası ile 5 ve 0 arası puanlar verilmekte olup, en düşük 0 ve en yüksek 100 puan alınabilmektedir. 80 ile üstü puan "internet bağımlısı"; 50-79 arası puan "sınırlı semptom gösterenler"; 49 ile daha az puan "semptom göstermeyenler" şeklinde tanımlanmaktadır. Bir başka deyişle alınan puan yükseldikçe katılımcı yüksek problemlili internet kullanımı ve internet bağımlısı olarak değerlendirilmektedir.

Anket formunda Diener, Emmons, Larsen ve Griffin (1985) tarafından geliştirilen 5 ifadeden ve tek boyuttan meydana gelen yaşam doyumu ölçeğine yer verilmiştir. Bu ölçeğin Türkçeye uyarlanması, geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları, Bekmezci ve Mert (2013), Dağlı ve Baysal (2016) gibi araştırmacılar tarafından yapılmıştır. Yapılan araştırmalar sonucunda ölçeğin orijinali gibi tek faktörlü olduğu tespit edilmiştir (Bekmezci ve Mert, 2013, s. 433; Dağlı ve Baysal, 2016, s. 1250). Orijinal ölçekte faktör yüklerinin 0,61-0,84 arasında, Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısının ise 0,57-0,75 arasında değiştiği (Diener vd., 1985, s. 72) görülürken; Türkçe ölçekte Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısını, Bekmezci ve Mert (2013, s. 433) 0,876 olarak; Dağlı ve Baysal (2016, s. 1259) ise, 0,88 olarak tespit etmişlerdir. Ölçeğin orijinali, yedili Likert tipi (1-Hiç katılmıyorum, ... ,7-Tamamen katılıyorum) olarak derecelendirilmiş iken (Diener vd. 1985, s. 72); araştırmada kullanılan bu ölçekte ise beşli Likert tipi dereceleme yapılmıştır. Bu dereceleme, “kesinlikle katılmıyorum (1), kesinlikle katılıyorum (5)” şeklinde yapılmıştır. Bu ölçek, Çivitci (2012), Mert ve Bekmezci (2016) tarafından yapılan araştırmalarda da kullanılmıştır.

Anketlerden edinilen veriler, SPSS programı vasıtasıyla analiz edilmiştir. Öğrencilerin demografik özelliklerinin analizi için frekans ve yüzde hesaplamaları, araştırma değişkenleri (internet bağımlılığı-yaşam doyumu) arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla korelasyon analizi yapılmıştır. Ayrıca verilerin normal dağılım gösterdiği Kolmogorov-Smirnov testiyle belirlendiğinden dolayı, öğrencilerin demografik özelliklerine göre internet bağımlılıkları ve yaşam doyumlarının anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirleyebilmek adına parametrik testlerden olan T-Testi ve ANOVA analizlerinden yararlanılmıştır.

3. BULGULAR

Anket yöntemi ile sağlanan verilerin analiz edilmesi sonucunda elde edilen bulgular sınıflandırılarak, aşağıdaki veriler elde edilmiştir.

3.1. Güvenirlik ve Geçerlik Analizine İlişkin Bulgular

Anket formunda yer verilen ölçeklere ilişkin yapılan güvenilirlik analizi sonuçları Tablo 1’de yer almaktadır.

Tablo 1: Güvenirlik analizi sonuçları

Ölçekler	İfade Sayısı	Cronbach Alpha Katsayıları (α)
İnternet Bağımlılığı	20	0,933
Yaşam Doyumu	5	0,830

Yapılan güvenilirlik analizi sonucuna göre; Cronbach Alpha Katsayısı 0,70 üzerinde bir değer aldığından kullanılan ölçeklerin güvenilir oldukları söylenebilmektedir (Nunally, 1978; Akt: Gürbüz ve Şahin, 2014, s. 305). İnternet bağımlılığına ilişkin ifadeler, toplam varyansın %77,229’unu açıklamakta olup, bu ifadelerin 0,689-0,513 arasında faktör yüklerine sahip oldukları tespit edilmiştir (KMO: 0,958; Ki-Kare: 7469,670; Sd: 190; p: 0,000). Yaşam doyumuna ilişkin ifadeler, toplam varyansın %60,266’sını açıklamakta olup, bu ifadelerin 0,676-0,502 arasında faktör yüklerine sahip oldukları belirlenmiştir (KMO: 0,853; Ki-Kare: 1327,901; Sd: 10; p: 0,000). Bu durumda kullanılan her iki ölçeğin de geçerli oldukları söylenebilmektedir.

3.2. Frekans Analizlerine İlişkin Bulgular

Araştırma örnekleminin demografik özelliklerine ilişkin bulgular Tablo 2’de yer almaktadır.

Tablo 2: Örnekleme ilişkin demografik özellikler

Demografik Özellikler	N	%	Demografik Özellikler	N	%			
Cinsiyet Erkek Kadın	347 411	45,8 54,2	Yaş					
			17-19 yaş	50	6,6			
			20-22 yaş	457	60,3			
			23-25 yaş	226	29,8			
			26-28 yaş	20	2,6			
			29+ yaş	5	0,7			
Toplam	758	100	Toplam	758	100			
Bölüm İşletme İktisat Kamu Yönetimi Uluslararası İlişkiler	389 207 112 50	51,3 27,3 14,8 6,6	Sınıf					
			Hazırlık	3	0,4			
			1.Sınıf	75	9,9			
			2.Sınıf	213	28,1			
			3.Sınıf	254	33,5			
			4.Sınıf	175	23,1			
			Uzatılmış	38	5,0			
Toplam	758	100	Toplam	758	100			
Öğrenim Türü Birinci Öğretim İkinci Öğretim	424 334	55,9 44,1	Genel Not Ortalaması					
			0,00-1,50	81	10,7			
			1,51-2,00	264	34,8			
			2,01-2,25	160	21,1			
			2,26-2,50	100	13,2			
			2,51-2,75	69	9,1			
			2,76-3,00	38	5,0			
			3,01-3,50	37	4,9			
			3,51-4,00	9	1,2			
Toplam	758	100	Toplam	758	100			
Ailenin Aylık Geliri 1500 TL ve altı 1501 TL-3000 TL 3001 TL-5000 TL 5001 TL-10.000TL 10.001 TL ve üzeri	209 328 154 49 18	27,6 43,3 20,3 6,5 2,4	En Uzun Süre Yaşadığımız Yer					
			Köy	116	15,3			
			İlçe	136	17,9			
			İl	262	34,6			
			Büyükşehir	244	32,2			
			Toplam	758	100	Toplam	758	100
Üniversite Okurken Kaldığımız Yer Ailemin Yanı Öğrenci Evi Devlet Yurdu Özel Yurt Diğer	273 221 174 59 31	36,0 29,2 23,0 7,8 4,1	Kendi Memleketinde Okuma					
			Evet	326	43,0			
			Hayır	432	57,0			
			Toplam	758	100	Toplam	758	100
			Anne Eğitim Durumu Okuryazar değil İlkokul Ortaokul Lise Üniversite	116 334 146 123 39	15,3 44,1 19,3 16,2 5,1	Baba Eğitim Durumu		
						Okuryazar değil	22	2,9
İlkokul	250	33,0						
Ortaokul	172	22,7						
Lise	207	27,3						
Üniversite	107	14,1						
Toplam	758	100	Toplam	758	100			
Aylık Ortalama Harcama Tutarı 425 TL den az 426 TL-850 TL 851 TL-1500 TL 1501 TL-2000 TL 2001 TL ve üzeri								
					257	33,9		
					366	48,3		
					86	11,3		
					30	4,0		
					19	2,5		
Toplam	758	100	Toplam	758	100			

Tablo 2’de katılımcıların demografik özellikleriyle ilgili tanımlayıcı istatistik bulgular yer almaktadır. Bu bulgulara göre; katılımcıların %45,8’i erkek, %54,2’si kadındır. Katılımcı öğrencilerin büyük bir çoğunluğu %60,3’ü 20-22 yaş aralığında, %29,8’i 23-25 yaş aralığındadır. Öğrencilerin %51,3’ü işletme, %27,3’ü iktisat, %14,8’i kamu yönetimi ve

%6,6'sı uluslararası ilişkiler bölümünde okumaktadır. Katılımcı öğrenciler, ağırlıklı olarak 2.sınıf (%28,1), 3.sınıf (%33,5) ve 4.sınıf (%23,1) öğrencilerinden oluşmaktadır. Bu öğrencilerin %55,9'u birinci öğretim, %44,1'i ikinci öğretimde okumaktadır. Öğrencilerin genel not ortalamalarına bakacak olursak; büyük çoğunluğu %34,8'i 1,51-2,00 aralığında ortalamaya, %21,1'i ise 2,01-2,25 aralığında bir ortalamaya sahiptir. En yüksek ortalama aralığına ise sadece 9 öğrenci (%1,2) sahiptir. Katılımcıların %34,6'sının doğum yerinin il, %32,2'sinin Büyükşehir, %15,3'ünün köy ve %17,9'unun ise ilçe olduğu belirlenmiştir. Katılımcı öğrencilerin ailelerinin aylık gelirlerine baktığımızda; büyük bir çoğunluğunun %43,3'ünün aylık geliri 1501-3000 TL arasında olduğu, %8,9'unun ise aylık geliri 5001 TL ve üzeri olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin aylık harcamalarına bakacak olursak; büyük çoğunluğu (%48,3) 426-850 TL arasında harcama yaptıkları, %6,5'i ise 1501 TL ve üzeri harcama yaptıkları görülmektedir. Öğrencilerin aylık harcamalarının ailelerinin aylık gelirlerine göre paralellik gösterdiğini söyleyebiliriz. Yine katılımcı öğrencilerin %36'sı üniversite okurken ailelerinin yanında ikame ederken, %29,2'si öğrenci evinde, %23'ü ise devlet yurdunda kalmaktadır. Katılımcıların anneleri ve babalarının eğitim durumlarına bakıldığında; annelerinin %44,1'i gibi büyük çoğunluğu ilkököl, %19,3'ü ortaokul ve %16'sı lise mezunudur. Babalarının eğitim durumu ise, %27,3'ü lise, %22,7'si ortaokul ve %33'ü ilkököl mezunudur. Katılımcı öğrencilerin %43'ü kendi memleketinde okurken, %57'si kendi memleketinde okumamaktadır.

Katılımcılara internet bağımlılığına ilişkin toplam 20 ifade sunularak, bu ifadelere ne oranda katıldıkları belirlenmeye çalışılmıştır (Tablo 3).

Tablo 3: İnternet bağımlılığı ifadelerine ilişkin frekans analizi bulguları (N_T=758)

İFADELER	Dağılım	*1	2	3	4	5	6	Ort.	S.S
İnternet Bağımlılığı								2,83	0,92
Ne sıklıkla planladığınızdan daha fazla süre internette kalıyorsunuz?	N	53	97	221	216	90	81	3,57	1,34
	%	7	12,8	29,2	28,5	11,9	10,7		
Ne sıklıkla internette kalmak için günlük ev işlerini ihmal edersiniz?	N	99	186	253	135	58	27	2,93	1,25
	%	13,1	24,5	33,4	17,8	7,7	3,6		
Ne sıklıkla arkadaşlarınızla birlikte olmak yerine interneti tercih edersiniz?	N	204	182	184	115	53	20	2,59	1,34
	%	26,9	24	24,3	15,2	7	2,6		
Ne sıklıkla internet kullanan kişilerle yeni ilişkiler kurarsınız?	N	173	162	211	136	47	29	2,7	1,35
	%	22,8	21,4	27,8	17,9	6,2	3,8		
Ne sıklıkla bir işe başlamadan önce e-postanızı (e-mail) denetlersiniz?	N	131	139	177	155	92	64	3,17	1,51
	%	17,3	18,3	23,4	20,4	12,1	8,4		
Ne sıklıkla okula devamınız internette dolayı olumsuz etkilenir?	N	302	116	156	111	45	28	2,42	1,46
	%	39,8	15,3	20,6	14,6	5,9	3,7		
Herhangi biri internette ne yaptığınızı sorduğunda ne sıklıkla kendinizi savunur veya ne yaptığınızı gizlersiniz?	N	191	146	208	131	52	30	2,73	1,39
	%	25,2	19,3	27,4	17,3	6,9	4,0		
Çevrenizdekiler ne sıklıkla internette harcadığınız zamanın fazlalığından şikayet eder.	N	165	177	195	122	68	31	2,79	1,39
	%	21,8	23,4	25,7	16,1	9,0	4,1		
Ne sıklıkla okuldaki ders notlarınız, ödevleriniz ya da verimliliğiniz internette kalma süresinden olumsuz yönde etkilenir?	N	163	175	195	130	65	30	2,80	1,38
	%	21,5	23,1	25,7	17,2	8,6	4,0		
Hayatınız hakkında sizi rahatsız eden düşünceleri dağıtmak için ne sıklıkla internete girersiniz?	N	59	135	243	204	73	44	3,30	1,25
	%	7,8	17,8	32,1	26,9	9,6	5,8		
Ne sıklıkla internete girmek için sabırsızlanırsınız?	N	124	163	233	143	72	23	2,92	1,30
	%	16,4	21,5	30,7	18,9	9,5	3,0		
Ne sıklıkla internetsiz hayatın, sıkıcı, boş ve eğlencesiz olacağını düşünürsünüz?	N	134	149	209	139	87	40	3,02	1,42
	%	17,7	19,7	27,6	18,3	11,5	5,3		

Tablo 3 (Devamı): İnternet bağımlılığı ifadelerine ilişkin frekans analizi bulguları (N_T=758)

İFADELER	Dağılım	*1	2	3	4	5	6	Ort.	S.S
Biri sizi internetteyken rahatsız ettiğinde ne sıklıkla kırıcı konuşur, bağırır veya kızgın davranışlar gösterirsiniz?	N %	217 28,6	170 22,4	151 19,9	130 17,2	64 8,4	26 3,4	2,64	1,43
Gece geç saatlerde internet kullanmaktan ötürü ne sıklıkta uykunuz kaçır?	N %	152 20,1	147 19,4	205 27,0	128 16,9	82 10,8	44 5,8	2,96	1,45
İnternette olmadığınız zamanlarda ne sıklıkla interneti düşünür veya internete girmeyi hayal edersiniz?	N %	193 25,5	174 23	192 25,3	110 14,5	61 8,0	28 3,7	2,67	1,39
Kendinizi ne sıklıkla internetteyken “yalnızca birkaç dakika daha” derken bulursunuz?	N %	148 19,5	171 22,6	195 25,7	135 17,8	75 9,9	34 4,5	2,89	1,40
Ne sıklıkla internette harcadığınız zamanın miktarını azaltmaya çalışır ve başarısız olursunuz?	N %	152 20,1	162 21,4	221 29,2	133 17,5	58 7,7	32 4,2	2,84	1,36
İnternette kaldığınız süreyi ne sıklıkla saklamaya çalışırsınız?	N %	240 31,7	128 16,9	195 25,7	110 14,5	64 8,4	21 2,8	2,59	1,41
Ne sıklıkla başkalarıyla dışarı çıkmak yerine internette daha fazla zaman geçirmeyi tercih edersiniz?	N %	252 33,2	155 20,4	147 19,4	109 14,4	57 7,5	38 5,0	2,57	1,50
Ne sıklıkla internette olmadığımızda kendinizi çökmüş, aksi veya sinirli hissedip, internete girince rahatlırsınız?	N %	267 35,2	145 19,1	139 18,3	102 13,5	63 8,3	42 5,5	2,57	1,54

*1= Hiçbir Zaman, 2= Nadiren, 3= Arada Sırada, 4= Çoğunlukla, 5= Çok Sık, 6= Devamlı.

Genel ortalamaya bakıldığında (ortalama=2,83) katılımcılar, internet bağımlılığı ile ilgili ifadelerle “arada sırada” düzeyinde cevap vermişlerdir. İnternet bağımlılığına katılımın en yüksek düzeyde olduğu ifadeler “ne sıklıkla planladığımızdan daha fazla süre internette kalıyorsunuz” (ortalama=3,57) ve “hayatınız hakkında sizi rahatsız eden düşünceleri dağıtmak için ne sıklıkla internete girersiniz?” (ortalama=3,30) sorularına verilen yanıtlardır (Tablo 3).

Katılımcılara yaşam doyumuna ilişkin toplam 5 ifade sunularak, bu ifadelerle ne oranda katıldıkları belirlenmeye çalışılmıştır (Tablo 4).

Tablo 4: Yaşam doyumunu ifadelerine ilişkin frekans analizi bulguları (N_T=758)

İFADELER	Dağılım	*1	2	3	4	5	Ort.	S.S
Yaşam Doyumu							3,01	0,92
Hayatım birçok yönden idealimdekine yakın.	N %	111 14,6	143 18,9	249 32,8	179 23,6	76 10,0	2,95	1,18
Hayat şartlarım mükemmel.	N %	104 13,7	171 22,6	229 30,2	189 24,9	65 8,6	2,92	1,16
Hayatımdan memnunum.	N %	63 8,3	79 10,4	204 26,9	293 38,7	119 15,7	3,43	1,12
Hayattan şimdiye kadar istediğim önemli şeyleri elde ettim.	N %	73 9,6	124 16,4	279 36,8	192 25,3	90 11,9	3,13	1,12
Eğer hayata yeniden başlasaydım hemen hemen hiçbir şeyi değiştirmezdim.	N %	221 29,2	144 19	184 24,3	126 16,6	83 10,9	2,61	1,13

*1= Kesinlikle Katılmıyorum, 2= Katılmıyorum, 3= Kararsızım, 4= Katılıyorum, 5= Kesinlikle Katılıyorum.

Genel ortalamaya bakıldığında (ortalama=3,01) katılımcılar, yaşam doyumunu ile ilgili ifadelerle “kararsızım” düzeyinde cevap vermişlerdir. Yaşam doyumuna ilişkin görüşlere katılımın en yüksek olduğu ifadeler “hayatımdan memnunum” (ortalama=3,43) ve “hayattan şimdiye kadar istediğim önemli şeyleri elde ettim” (ortalama=3,13) şeklindedir (Tablo 4).

3.3. Korelasyon Analizine İlişkin Bulgular

İnternet bağımlılığı ve yaşam doyumunu arasındaki olası ilişkiyi belirlemek adına yapılan korelasyon analizi sonuçları Tablo 5’de yer almaktadır.

Tablo 5: Korelasyon analizine ilişkin bulgular (N_T=758)

Değişkenler	Ort.	S.S.	1	2
İnternet Bağımlılığı (1)	2,83	0,92	1	0,142** 0,000
Yaşam Doyumu (2)	3,01	0,92	0,142** 0,000	1

** p<0,01 düzeyinde anlamlı (korelasyon katsayısı)

Elde edilen bulgular doğrultusunda, internet bağımlılığıyla yaşam doyumu arasında pozitif yönde zayıf düzeyde ($0 < r < 0,3$; $p < 0,01$) anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Bu durumda katılımcıların internet bağımlılığı arttıkça yaşam doyumlarının da artacağı söylenebilir (Tablo 5).

3.4. İnternet Bağımlılığı ve Yaşam Doyumuna İlişkin Görüşlerin Demografik Özelliklere Göre Farklaşması

İnternet bağımlılığı ve yaşam doyumu ile ilişkin görüşlerin demografik özelliklere göre farklılaşmasını belirleyebilmek için T testi ve ANOVA analizlerinden yararlanılmıştır. Bu analizlere ilişkin bulgular Tablo 6’da yer almaktadır. Bu kısımda yalnızca anlamlı farklılaşma gösteren demografik değişkenlere ilişkin tablolara ve bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 6: Cinsiyet açısından internet bağımlılığı, yaşam doyumu farklılaşması (T-Testi Analizi)

Değişkenler	Cinsiyet	N	Ortalama	s.s.	S.D.	t	p
İnternet Bağımlılığı	Erkek	347	2,9589	0,96729	708,602	3,252	0,001
	Kadın	411	2,7384	0,88388			
Yaşam Doyumu	Erkek	347	3,0576	0,93569	726,697	1,294	0,196
	Kadın	411	2,9708	0,90684			

Tablo 6’ya göre internet bağımlılığına yönelik ifadelerle ilişkin görüşler cinsiyet açısından anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p < 0,05$). Erkek öğrenciler internet bağımlılığı düzeyini belirlemek için sorulan sorulara “Arada sırada” olarak cevap verirken, kız öğrenciler “Nadiren” cevabını vermişlerdir. Araştırmaya katılan erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre internet bağımlılık düzeylerinin daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Erkek ve kız öğrencilerin yaşam doyumlarına ilişkin ifadelerle vermiş oldukları cevaplar arasında anlamlı farklılığın olmadığı görülmektedir.

Tablo 7: Eğitim görülen öğrenim türü açısından internet bağımlılığı, yaşam doyumu farklılaşması (T-Testi Analizi)

Değişkenler	Öğretim Türü	N	Ortalama	s.s.	S.D.	t	p
İnternet Bağımlılığı	1.Öğretim	347	2,8007	0,93082	716,809	-1,293	0,196
	2.Öğretim	411	2,8885	0,92554			
Yaşam Doyumu	1.Öğretim	424	2,9024	0,88550	756	-3,676	0,000
	2.Öğretim	334	3,1479	0,94690			

Tablo 7’ye göre yaşam doyumlarına yönelik ifadelerle ilişkin görüşler eğitim görülen öğrenim türü açısından anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p < 0,05$). 2.öğretim öğrencilerinin yaşam doyumu düzeylerinin daha yüksek olduğu ve yaşam doyumu ile ilişkin ifadelerle daha çok katıldıkları söylenebilmektedir.

Tablo 8: Kendi memleketinde okuma açısından internet bağımlılığı, yaşam doyumu farklılaşması (T-Testi Analizi)

Değişkenler	Kendi Memleketinde Okuma	N	Ortalama	s.s.	S.D.	t	p
İnternet Bağımlılığı	Evet	326	2,74	0,93836	691,169	-2,444	0,013
	Hayır	432	2,91	0,91635			
Yaşam Doymu	Evet	326	3,04	0,98087	653,592	0,634	0,526
	Hayır	432	2,99	0,87302			

Tablo 8'e göre internet bağımlılığına yönelik ifadelerle ilişkin görüşler kendi memleketinde okuma durumları açısından anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p < 0,05$). Kendi memleketinde okumayan öğrencilerin internet bağımlılıklarının daha yüksek olduğu söylenebilmektedir.

Tablo 9: Okunulan bölüm açısından internet bağımlılığı, yaşam doyumu farklılaşması (ANOVA Analizi)

Değişkenler		Kareler Toplamı	S.D.	Kareler Ortalaması	F	p
İnternet Bağımlılığı	Gruplar arası	23,350	3	7,783	9,318	0,000
	Gruplar içi	629,842	754	0,835		
	Genel	653,192	757			
Yaşam Doymu	Gruplar arası	11,334	3	3,778	4,520	0,004
	Gruplar içi	630,182	754	0,836		
	Genel	641,516	757			

Tablo 9'a göre internet bağımlılığına ve yaşam doyumlarına yönelik ifadelerle ilişkin görüşler okunulan bölüm açısından anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p < 0,05$). Bu anlamlı farklılıkların hangi ikili gruplardan dolayı meydana geldiğini belirlemek adına Post-Hoc testlerinden Tukey-HSD testi uygulanmıştır (Tablo 9a).

Tablo 9a: Tukey-HSD testine ilişkin bulgular

Değişkenler	Bölüm				
	İşletme	İktisat	Kamu Yönetimi	Uluslararası İşletme	
N	389	207	112	50	
İnternet bağımlılığı	Ortalama	2,9136	2,9563	2,5638	2,3950
	s.s.	0,90716	0,96150	0,87031	0,85740i
Yaşam doyumu	Ortalama	3,1018	3,0126	2,7696	2,8320
	s.s.	0,91026	0,93893	0,91522	0,83432

Tablo 9a'ya göre, anketimize katılan öğrencilerin yaşam doyumu düzeylerine ilişkin görüşlerinde; işletme bölümü öğrencileri (Ort=3,10) ile kamu yönetimi öğrencileri (Ort=2,77) arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. İşletme bölüm öğrencileri yaşam doyumu düzeyini ölçen ifadelerle kamu yönetimi bölümü öğrencilerine göre daha olumlu cevap vererek yaşam şartlarından daha memnun olduklarını belirtmişlerdir. Katılımcı öğrencilerin internet bağımlılığı düzeyleri ile okudukları bölüm arasında yine anlamlı bir farklılık görülmektedir. Bu anlamlı farklılık işletme bölümü öğrencileri (Ort=2,91) ile uluslararası işletme bölümü öğrencileri (Ort=2,39) arasında bulunmaktadır. İşletme bölüm öğrencileri internet bağımlılığı düzeyini ölçen ifadelerle, uluslararası işletme bölümü öğrencilerine göre daha fazla katıldıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 10: Aylık ortalama harcama tutarı açısından internet bağımlılığı, yaşam doyumu farklılaşması (ANOVA Analizi)

Değişkenler		Kareler Toplamı	S.D.	Kareler Ortalaması	F	p
İnternet Bağımlılığı	Gruplar arası	2,004	4	0,501	0,579	0,678
	Gruplar içi	651,188	753	0,865		
	Genel	653,192	757			
Yaşam Doyumu	Gruplar arası	33,388	4	8,347	10,335	0,000
	Gruplar içi	608,128	753	0,808		
	Genel	641,516	757			

Tablo 10'a göre yaşam doyumlarına yönelik ifadelerle ilişkin görüşler aylık ortalama harcama tutarı açısından anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p < 0,05$). Bu anlamlı farklılıkların hangi ikili gruplardan dolayı meydana geldiğini belirlemek adına Post-Hoc testlerinden Tukey-HSD testi uygulanmıştır (Tablo 10a).

Tablo 10a: Tukey-HSD testine ilişkin bulgular

Değişkenler	Aylık Ortalama Harcama				2001 TL ve üzeri
	425 TL den az	425-850 TL arası	851-1500 TL arası	1501-2000 TL arası	
N	257	366	86	30	19
Yaşam Doyumu					
Ortalama	2,8163	3,0060	3,2744	3,5067	3,7474
s.s.	0,92578	0,81578	0,98222	1,17060	1,15632

Tablo 10a'ya göre, 425 TL-850 TL (ort.=3,01) ve 1501TL-2000 TL (ort.=3,51), 2001 TL ve üzerinde (ort.=3,75) aylık ortalama harcama tutarları olan öğrencilerin yaşam doyumu düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. Ankete katılan öğrencilerin aylık ortalama harcamaları arttıkça yaşam doyumlarının da arttığı görülmüştür. Bununla birlikte öğrencilerin aylık ortalama harcamalarına göre internet bağımlılıklarının anlamlı bir farklılık göstermediği belirlenmiştir.

4. SONUÇ

Bilgi ve teknoloji alanında yaşanan hızlı gelişim ve değişimlerle birlikte, internete erişim kolaylaşmış ve artık internet hayatımızın ayrılmaz bir parçası olmuştur. Bireyler sıklıkla internette zaman geçirmektedir. İnternet bağımlılığında en yüksek risk taşıyan kitle ise, interneti en yoğun kullanan üniversite öğrencileridir. Yapılan bu araştırma ile bir devlet üniversitesinin İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinde okuyan öğrencilerin internet bağımlılığı ile yaşam doyumu düzeyleri arasında bir ilişkinin olup olmadığı tespit edilmeye çalışılmıştır. Araştırmada elde edilen sonuçlar şu şekilde sıralanabilir:

- Frekans analizleri sonuçlarına göre; katılımcıların yaklaşık %46'sı erkek, %54'ü kadındır. Katılımcıların büyük bir çoğunluğu (%60,3'ü) 20-22 yaş aralığındadır. Öğrencilerin %51,3'ü işletme, %27,3'ü iktisat, %14,8'i kamu yönetimi ve %6,6'sı uluslararası ilişkiler bölümünde okumaktadır. Katılımcı öğrenciler, ağırlıklı olarak 2.sınıf (%28,1), 3.sınıf (%33,5) ve 4.sınıf (%23,1) öğrencilerinden oluşmaktadır. Bu öğrencilerin %55,9'u birinci öğretim, %44,1'i ikinci öğretimde okumaktadır. Öğrencilerin büyük çoğunluğu (%34,8'i) 1,51-2,00 aralığında genel not ortalamasına, %21,1'i ise 2,01-2,25 aralığında genel not ortalamasına sahiptir. En yüksek ortalama aralığına ise, sadece 9 öğrenci (%1,2) sahiptir. Katılımcıların %34,6'sının doğum yerinin il, %32,2'sinin Büyükşehir, %15,3'ünün köy ve %17,9'unun ise ilçe olduğu tespit edilmiştir. Katılımcı öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun (%43,3'ünün) aylık gelirinin 1501-3000 TL arasında olduğu, %8,9'unun ise 5001 TL ve üzeri olduğu tespit

edilmiştir. Öğrencilerin büyük çoğunluğunun (%48,3) 426-850 TL arasında, %6,5'inin ise 1501 TL ve üzeri harcama yaptıkları belirlenmiştir. Öğrencilerin aylık harcamalarının ailelerinin aylık gelirlerine göre paralellik gösterdiğini söyleyebiliriz. Yine katılımcı öğrencilerin % 36'sı üniversite okurken ailelerinin yanında ikame ederken, %29,2'si öğrenci evinde, %23'ü ise devlet yurdunda kalmaktadır. Katılımcıların anneleri ve babalarının eğitim durumlarına bakıldığında; annelerinin %44,1'i gibi büyük çoğunluğu ilkökul, %19,3'ü ortaokul ve %16'sı lise mezunudur. Babalarının eğitim durumu ise, %27,3'ü lise, %22,7'si ortaokul ve %33'ü ilkökul mezunudur. Katılımcı öğrencilerin %43'ü kendi memleketinde okurken, %57'si kendi memleketinde okumamaktadır. Yine katılımcıların çoğunluğunun internet bağımlılığı ile ilgili ifadelerle “arada sırada” cevabı ve yaşam doyumu düzeyleri ile ilgili ifadelerle ise “kararsızım” düzeyinde cevap verdikleri tespit edilmiştir.

- Korelasyon analizinin sonucuna göre ise; öğrencilerin internet bağımlılığı ile yaşam doyumu düzeyleri arasında pozitif yönde zayıf düzeyde anlamlı bir ilişkinin olduğu tespit edilmiştir. Bu bağlamda, öğrencilerin internet bağımlılığı düzeyleri arttıkça, yaşam doyumu düzeylerinin de artacağı söylenebilmektedir. Bu durum çoğunluğunun 20-22 yaş aralığında olan genel itibarıyla Y kuşağı bir nesil olmasıyla açıklanabilir. Katılımcıların internet bağımlılıkları arttıkça yaşam doyumlarının da artması, bu kuşakların zaten internetin yaygın kullandığı dönemin bireyleri olmasından kaynaklandığı için internet ayrı bir gerçeklik değil hayatın kendisidir. Y kuşağını X kuşağından ayıran en temel özelliğin özgürlüklerine düşkün olmaları, teknoloji ile daha fazla içli dışlı olmaları ve teknolojiyi çok iyi kullanmaları olduğundan dolayı yaşam doyumu düzeylerinin artması için gerekli olan bir unsur olarak görülmektedir. Örneğin; Kuyucu (2014, s. 55-83) Y kuşağı üzerinde yaptığı araştırma sonucunda, bu kuşağın %28,2'sinin günde üç saat sosyal medya hesaplarını açık tuttuklarını, Facebook'da yapılan paylaşımlarla müzik dinlemeyi radyodan dinlemeye tercih ettiklerini ve iletişimlerini facebook üzerinden gerçekleştirdiklerini tespit etmiştir.

- T-Testi ve ANOVA analizlerinin sonuçlarına göre ise; katılımcı öğrencilerin cinsiyetleri ile internet bağımlılığı düzeyleri arasında anlamlı bir farklılığın olduğu, araştırmaya katılan erkek öğrencilerin internet bağımlılık düzeylerinin daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Katılımcı öğrencilerin öğrenim türü ile yaşam doyumu düzeyleri arasında anlamlı bir farklılığın olduğu tespit edilmiştir. 1.öğretim öğrencilerinin yaşam doyumu düzeyini belirlemek için sorulan ifadelerle 2.öğretim öğrencilerine göre karamsar baktıkları görülmektedir. Katılımcı öğrencilerin okudukları bölüm ile internet bağımlılığı ve yaşam doyumu düzeyleri arasında anlamlı bir farklılığın olduğu, araştırmaya katılan işletme bölüm öğrencileri yaşam doyumu düzeyini ölçen ifadelerle kamu yönetimi bölümü öğrencilerine göre daha olumlu cevap vererek yaşam şartlarından daha memnun olduklarını belirtmişlerdir. Yine işletme bölüm öğrencileri internet bağımlılığı düzeyini ölçen ifadelerle, uluslararası işletme bölümü öğrencilerine göre daha fazla katıldıklarını belirtmişlerdir. Aylık ortalama harcama tutarı ile yaşam doyumu düzeyi arasında anlamlı bir farklılığın olduğu, araştırmaya katılan öğrencilerin aylık ortalama harcamaları arttıkça yaşam doyumlarının da arttığı görülmüştür. Kendi memleketinde okuma durumları ile internet bağımlılığı düzeyi arasında anlamlı bir farklılığın olduğu, kendi memleketinde okumayan öğrencilerin internet bağımlılıklarının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

İlerde yapılacak araştırmalarla üniversite öğrencilerinin internet bağımlılıkları ve yaşam doyumları düzeylerine etki edebilecek unsurlar irdelenebilir. Konu kuşaklar arası karşılaştırmalı olarak incelenebilir. Araştırmanın İİBF öğrencileri üzerinde gerçekleştirilmesi ve sadece bir devlet üniversitesinde yapılmış olması araştırma sonuçlarının genellenebilirliğini sınırlandırmaktadır. Bu nedenle, değişkenlerin farklı fakülteler ve üniversiteler açısından da incelenmesi yararlı olabilir.

KAYNAKÇA

- Balcı, Ş. ve Koçak, M.C. (2017). Sosyal medya kullanımı ile yaşam doyumu arasındaki ilişki: Üniversite öğrencileri üzerinde bir araştırma. 1. Uluslararası İletişimde Yeni Yönelimler Konferansı, *İstanbul Ticaret Üniversitesi Yayınları*, 4-5 Mayıs 2017, 34-45, İstanbul.
- Beard, K. W. (2005). Internet addiction: A review of current assessment techniques and potential assessment questions. *Cyberpsychol Behav*, 8, 7-14.
- Bekmezci, M. ve Mert, İ. S. (2013). Yaşam tatmini ölçeğinin Türkçede geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. 1. *Örgütsel Davranış Kongresi Bildiriler Kitabı*, Sakarya Üniversitesi, 15-16 Kasım 2013, 433-441, Sakarya.
- Bozkurt, H., Şahin, S. ve Zoroğlu, S. (2016). İnternet bağımlılığı: Güncel bir gözden geçirme. *Journal of Contemporary Medicine*, 6(3), 235-247.
- Chen, K., Chen, I. ve Paul, H. (2001). Explaining online bahavioral differences: An internet dependency perspective. *The Journal of Computer Information Systems*, 41(3), 59-63.
- Chou, C., Condrón, L. ve Belland, J. C. (2005). A review of the research on internet addiction. *Educational Psychology Review*, 17(4), 363-388.
- Çivitci, A. (2012). Üniversite öğrencilerinde genel yaşam doyumu ve psikolojik ihtiyaçlar arasındaki ilişkiler. *Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21(2), 321-336.
- Dağlı, A. ve Baysal, N. (2016). Yaşam doyumu ölçeğinin Türkçe' ye uyarlanması: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 15(59), 1250-1262.
- Diener, E., Emmons, R. A., Larsen, R. J. ve Griffin, S. (1985). The satisfaction with life scale. *Journal of Personality Assessment*, 49(1), 71-75.
- Diener, E. ve Lucas, R. E. (1999). Subjective well-being: Three decades of progress. *Psychological Bulletin*, 125(22), 276-303.
- Gülner, B. ve Balcı, Ş. (2011). *Yeni medya ve kültürleşen toplum*. Literatürk Academia, İstanbul.
- Günüç, S. ve Kayri, M. (2010). Türkiye'de internet bağımlılık profili ve internet bağımlılık ölçeğinin geliştirilmesi: Geçerlik-güvenirlik çalışması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 39, 220-232.
- Gürbüz, S. ve Şahin, F. (2014). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri felsefe-yöntem-analiz*. Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Kuyucu, M. (2014). Y kuşağı ve facebook: Y kuşağının facebook kullanım alışkanlıkları üzerine bir inceleme. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(49), 55-83.
- Leung, L. (2004). Net-generation attributes and seductive properties of the internet as predictors of online activities and internet addiction. *Cyberpsychology & Behavior*, 7 (3), 333-348.
- Levy, S. (1996). Breathing is also addictive. *Newsweek*, 128, 52-53.
- Mert, İ. S. ve Bekmezci, M. (2016). Kariyerli aile çalışanlarında iş ve yaşam tatmini. *Türk Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 46-57.
- Nunally, J. C. (1978). *Psychometric theory*. McGraw-Hill, New York.
- Selnow, G. W. (1984). Playing videogames: The electronic friend. *Journal of Communication*, 34(2), 148-156.
- Simkova, B. ve Cincera, J. (2004). Internet addiction disorder and chatting in the Czech Republic. *Cyberpsychology & Behavior*, 7(5), 536-539.
- Suhail, K. ve Bargees, Z. (2006). Effects of excessive internet use on undergraduate students in Pakistan. *Cyberpsychology & Behavior*, 9(3), 297-307.
- Suldo, S. ve Huebner, S. (2006). Is extremely high life satisfaction during adolescence advantageous?. *Social Indicators Research*, 78, 179-203.

- Şahin, M. (2007). *Madde bağımlılığı konusunda Türkiye’de yapılmış olan lisansüstü tezler üzerine bir değerlendirme*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Tiryaki, S. (2015). *Sosyal medya ve facebook bağımlılığı*. Literatürk, Konya.
- TÜİK. (2017). *Hanehalkı bilişim teknolojileri kullanım araştırması*. Erişim adresi: <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=24862>, Erişim Tarihi: 02.09.2018.
- Ural, A. ve Kılıç, İ. (2013). *Bilimsel araştırma süreci ve SPSS ile veri analizi*. Detay Yayıncılık, 4. Baskı, Ankara.
- Wang, Y. (2006). *Internet use among students and its implication for cross-cultural adaptation*. Unpublished Doctoral Dissertation, Kent State University.
- Worldometers. (2017). <http://www.worldometers.info/tr/>, Erişim tarihi, 13.03. 2017.
- Yellowlees, P. ve Marks, S. (2007). Problematic internet use or internet addiction?. *Computers in Human Behaviour*, 23(3), 1447-1453.
- Yılmaz, E., Şahin, Y. L., Haseski, H. İ. ve Erol, O. (2014). Lise öğrencilerinin internet bağımlılık düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi: Balıkesir İli Örneği. *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 133-144.
- Young, K. S. (1998). *Caught in the net: How to recognize the signs of internet addiction-and a winning strategy for recovery*. John Wiley, New York. http://www.netaddiction.com/resources/internet_addiction_test.htm, Erişim Tarihi: 14.10.2017.
- Young, K. S. (1999). Internet addiction: Symptoms, evaluation, and treatment, (Eds.) L. VandeCreek ve T. Jackson, *Innovations in clinical practice: A source book*. 17, 19-31. Sarasota, FL: Professional Resource Press.
- Young, K. S. (2004). Internet addiction. *American Behavioral Scientist*, 48, 402-441.